

Verlag van het ingevolge artikel 5, sub d., j 2 Archiefbesluit 1995, gevoerde driehoeksoverleg tussen ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, het ministerie van Financiën en het Nationaal Archief met betrekking tot de selectielijst, zoals bedoeld in artikel 2, eerste lid, van het Archiefbesluit 1995, van archiefbescheiden van de onder het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit ressorterende Centrale Grondkamer en Grondkamers en van het ministerie van Financiën op het beleidsterrein Grondprijnsbeleid, over de periode 1945-1993.

Den Haag, 15 mei 2006
Iris Heidebrink

Inleiding

De voorliggende ontwerp selectielijst is een selectielijst als bedoeld in artikel 2, lid 1 van het Archiefbesluit 1995 (Stb.1995/671). De lijst heeft de vorm van een Basis-selectie-document (BSD). Een BSD bestaat voor het grootste deel uit een lijst van handelingen. In een BSD wordt op grond van een aantal selectiecriteria aan elke handeling een waardering gegeven, die neerkomt op een selectiebeslissing met betrekking tot de bescheiden die de neerslag van de handeling vormen (B = te bewaren; V = te vernietigen).

Het BSD fungeert als nieuw selectie-instrument voor de onder het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit ressorterende Centrale Grondkamer en Grondkamers en van het ministerie van Financiën op het beleidsterrein Grondprijnsbeleid voor de periode vanaf 1945.

De 'lijst van voor vernietiging in aanmerking komende archiefbescheiden van de Grondkamers en de Centrale Grondkamer' uit 1977 (Stcrt. 1977/58) wordt ingetrokken, voorzover het de in dit BSD opgenomen handelingen van deze actoren betreft.

Reikwijdte van dit BSD

Dit BSD wordt thans ter vaststelling aangeboden voor de volgende actoren:

- De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit als zorgdrager voor de actoren Centrale Grondkamer en Regionale Grondkamers
- De Minister van Financiën als zorgdrager voor de actor Minister van Financiën

Totstandkoming BSD

Het BSD is gebaseerd op het institutioneel onderzoek dat bij het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit door mw. drs. A.S. Fris werd verricht in de periode 1993-1994. Dit institutioneel onderzoek resulteerde in het PIVOT rapport nr. 35, drs. C.K. Berghuis en drs. A.S. Fris, *Pacht- en Grondprijnsbeleid; Institutioneel onderzoek naar twee beleidsterreinen die zich begeven op het deeltaakgebied prijsbeheersing van de landbouwgronden 1945-1993* (Den Haag 1996).

Op 4 maart 1998 (Stcrt 1998/51) werd reeds het BSD Grondprijnsbeleid 1945-1993 vastgesteld voor de handelingen van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit voor de actoren

- Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
- Bureau Beheer Landbouwgronden
- Commissie van Overleg inzake het grondbeleid (commissie Wellen)
- Prijzenbureau
- Stichting Beheer Landbouwgronden

Het concept BSD voor de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en van de Minister van Financiën kwam tot stand in april 2003 en is sindsdien, n.a.v. het besprokene tijdens het driehoeksoverleg, aangepast en aangevuld.

Driehoeksoverleg

Het driehoeksoverleg over de concept selectielijst vond schriftelijk plaats in twee periodes, namelijk maart - mei 2003 en juli 2005 - mei 2006. De onderbreking werd veroorzaakt door onduidelijkheid bij het

ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit of de Centrale Grondkamer en de Regionale Grondkamers wel/dan niet de status van een ZBO hebben.

Aan het driehoeksoverleg werd door de volgende personen deelgenomen:

Namens het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
als beleidsdeskundigen:

de heer G. Stiemsma, adviseur Bedrijfsinformatie Facilitaire Dienst
de heer mr. J.G. Bongers, Griffier bij de Centrale Grondkamer
de heer Mr. A.R. van Delft Westerhof, secretaris Grondkamer

als archiefdeskundige:

mw. drs. A.D. van Overbeeke, senior medewerker Informatievoorziening

Namens het ministerie van Financiën

als beleidsdeskundige:

de heer mr. drs. J. van Spengen, beleidsmedewerker van de afdeling Beleid van de directie der Domeinen.

als archiefdeskundige:

de heer M.J.M. Voermans, medewerker institutioneel onderzoek en archiefbewerking, afdeling Documentaire Informatievoorziening.

als vertegenwoordiger van de Algemene Rijksarchivaris:

mw. I. Heidebrink, medewerker Selectie en Acquisitie, Nationaal Archief

Omdat alle neerslag van (het geringe aantal) handelingen van dit BSD voor een B-waardering in aanmerking komt, werd geen materie deskundige – als adviseur van de vertegenwoordiger van de Algemene Rijksarchivaris – uitgenodigd.

Tijdens het driehoeksoverleg is de volgende procedure gevolgd:

Belangen ex artikel 2, sub b en c Archiefbesluit 1995

Tijdens het opstellen van het BSD en tijdens het gevoerde driehoeksoverleg is rekening gehouden met de in artikel 2, sub c van het Archiefbesluit 1995 genoemde waarde van de archiefbescheiden als bestanddeel van het culturele erfgoed en het onder sub d. van hetzelfde besluit genoemde belang van de in de archiefbescheiden voorkomende gegevens voor overheidsorganen, voor recht- of bewijszoekenden en voor historisch onderzoek. Als uitgangspunt van het overleg gold de door de rijksarchiefdienst gehanteerde selectiedoelstelling, die inhoudt dat de belangrijkste bronnen van de Nederlandse samenleving en cultuur veilig worden gesteld voor blijvende bewaring. Met het te bewaren materiaal moet het mogelijk zijn om een reconstructie te maken van de hoofdlijnen van het handelen van de rijksoverheid ten opzichte van haar omgeving, maar ook van de belangrijkste historisch-maatschappelijke gebeurtenissen en ontwikkelingen, voor zo ver deze zijn te reconstrueren uit overheidsarchieven.

Om op basis van deze selectiedoelstelling tot een waardering van de handelingen te komen, worden zes selectiecriteria toegepast:

Selectiecriteria	
<i>Handelingen die gewaardeerd worden met B(ewaren)</i>	
Algemeen selectie criterium	Toelichting
<i>1. Handelingen die betrekking hebben op voorbereiding en bepaling van beleid op hoofdlijnen</i>	Hieronder wordt verstaan agendavorming, het analyseren van informatie, het formuleren van adviezen met het oog op toekomstig beleid, het ontwerpen van beleid of het plannen van dat beleid, alsmede het nemen van beslissingen over de inhoud van beleid en terugkoppeling van beleid. Dit omvat

Selectiecriteria	
	het kiezen en specificeren van de doeleinden en de instrumenten.
2. <i>Handelingen die betrekking hebben op evaluatie van beleid op hoofdlijnen</i>	Hieronder wordt verstaan het beschrijven en beoordelen van de inhoud, het proces of de effecten van beleid. Hieruit worden niet per se consequenties getrokken zoals bij terugkoppeling van beleid.
3. <i>Handelingen die betrekking hebben op verantwoording van beleid op hoofdlijnen aan andere actoren</i>	Hieronder valt tevens het uitbrengen van verslag over beleid op hoofdlijnen aan andere actoren of ter publicatie.
4. <i>Handelingen die betrekking hebben op (her)inrichting van organisaties belast met beleid op hoofdlijnen</i>	Hieronder wordt verstaan het instellen, wijzigen of opheffen van organen, organisaties of onderdelen daarvan.
5. <i>Handelingen die bepalend zijn voor de wijze waarop beleidsuitvoering op hoofdlijnen plaatsvindt</i>	Onder beleidsuitvoering wordt verstaan het toepassen van instrumenten om de gekozen doeleinden te bereiken.
6. <i>Handelingen die betrekking hebben op beleidsuitvoering op hoofdlijnen en direct zijn gerelateerd aan of direct voortvloeien uit voor het Koninkrijk der Nederlanden bijzondere tijdsomstandigheden en incidenten</i>	Bijvoorbeeld in het geval de ministeriële verantwoordelijkheid is opgeheven en/of wanneer er sprake is van oorlogstoestand, staat van beleg of toepassing van noodwetgeving.

Belangen van de archiefbescheiden voor de overheidsorganen en de recht- en bewijszoekende burger

De beoordeling en vaststelling van de toekenning van een B-waardering zijn geschied door de deskundigen van de ministeries van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en van Financiën. De vertegenwoordiger van de Algemene Rijksarchivaris heeft zich ervan vergewist dat zij gezien hun inbreng en functie inderdaad kunnen gelden als deskundigen.

Belangen van de te bewaren archiefbescheiden voor het historisch onderzoek

In het driehoeksoverleg heeft de vertegenwoordiger van de Algemene Rijksarchivaris primair de belangen van het historisch onderzoek behartigd. Daarnaast hebben ook de overige deelnemers hun gedachten laten gaan over de vraag op welke wijze het belang van de bescheiden voor later historisch onderzoek in de selectielijst tot uiting zou moeten worden gebracht.

Het geven van een B-waardering voor alle handelingen is gebaseerd op de volgende overwegingen:

- In het dichtbevolkte Nederland is de grondpolitiek een van de heetste hangijzers, ook al zijn in de periode 1945-1993 de doelstellingen van de prijsbeheersing verschoven van garanderen van voldoende voedsel tegen een lage prijs, naar rechtsbescherming pachters, herstructurering en schaalvergroting landbouw, bevorderen vanuit algemeen belang van het meest gewenste gebruik van grond in een bepaald gebied.
- In de periode 1958-1998 was in elke provincie een Grondkamer gevestigd. Sindsdien is dat aantal teruggebracht tot 5. Bewaring van de desbetreffende bescheiden van de elf grondkamers garandeert dat materiaal beschikbaar is voor onderzoek naar regionale verschillen bij de uitvoering van het prijsbeleid, zoals het beschikbaar komen van grote arealen landbouwgrond in de IJsselmeerpolders en specifieke juridische verhoudingen in bepaalde streken.

Inhoudelijk verslag

Over de waardering van de handelingen waren alle betrokken partijen het eens.